

Tân Tân Mảo đ n Tân Mảo, là m t chu k trong âm l ch, g m 60 năm. Đ c đi m c a nh ng năm Mảo trong 60 năm qua, đ u có nh ng bi n c n i b t, r t đáng nh

Nh ng ng i dân c a C ng hòa Tunisia bi u tình đ i chân dung Mohamed Bouazizi, g n c quan hành chánh c a Th t ng t i Tunis, ngày 28 tháng 1 năm 2011. (nh: AP)

M i d p T t, các nhà t ng s th ng đoán v n m nh cá nhân, hay c m t dân t c. Có ng i còn đoán c v n m nh th gi i. Ng i vi t là nhà báo, không dám l m bàn sang lãnh v c c a các nhà chiêm tinh. Nh ng ng i ta cũng th ng nói nhìn quá kh có th đoán t ng lai. Nhà báo có th nh c i chuy n quá kh , không khó. Còn đoán ra sao, tùy kh năng và i nhìn c a m i ng i.

Tân Tân Mảo đ n Tân Mảo, là m t chu k trong âm l ch, g m 60 năm. Đ c đi m c a nh ng năm Mảo trong 60 năm qua, đ u có nh ng bi n c n i b t, r t đáng nh . Xin k ra nh sau:

Tân Mảo 1951

T m y ch c năm nay, m i d p T t, nhi u ng i l i nh đ n nh ng chuy n kh ng khi p vào h i T t M u Thân. Th t ra, không ph i t i năm 1968 quân đ i c ng s n Vi t Nam m i có sáng ki n m chi n d ch vào d p T t. Vào mùa thu năm Canh D n 1950, sau khi th ng l i t i m t tr n

Tội Tân Mão đến Tân Mão

Tác Giả: Đinh T& Th& c

Thứ Tư,, 09 Tháng 2 Năm 2011 06:51

---

biên giới Cao Bằng, Đông Khê, Thốt Khê, Pháp rút khỏi Lào Kay, Lạng Sơn, Hòa Bình, bắt đầu hàng chục ngàn tấn vũ khí đến dốc, cùng với cuộc tiến quân như vũ bão lúc đầu của quân Trung Cộng tại mặt trận Cao Ly, Việt Minh muốn thả thòng xông lên. Võ Nguyên Giáp đã lập kế hoạch đánh vào vùng đồng bằng Sông Hồng, với dự tính liên quan đến Hà Chí Minh và Hà Nội ăn Tết Tân Mão, vào tháng Hai dương lịch 1951.

Giữa tháng 01, 1951, khi đó là chiến dịch Hoàng Hoa Thám I, tiến công tỉnh Vĩnh Yên, 60 cây số tây bắc Hà Nội. Cũng như cách tiến quân của Trung Cộng tại Cao Ly, Tổng Giáp áp dụng chiến thuật biến người. Tân T& L&nh quân đội Pháp tại Đông D&ng là Tổng Jean de Lattre de Tassigny đã tiến đánh máy bay của quân đội miền Nam ra chiến trường, và dùng bom xăng dầu (napalm) để phá vỡ biến người. Các Dịch Cộng (Đ&, Qiang Zhai), tác giả China & The Vietnam Wars (2000), và Stanley Karnow, tác giả Vietnam: A History (1983) đều nói trong trận này Việt Minh bỏ sáu ngàn người thiệt mạng; Karnow nói thêm tám ngàn người bị thương.

Mới sau Tết Tân Mão, vào tháng Ba dương lịch, Tổng Giáp mở chiến dịch Hoàng Hoa Thám II tiến công Mộc Khê, Tây Bắc Hòa Phòng, với hy vọng kiểm soát hai chiến trường này. Tuy thế nhưng lúc đầu, Việt Minh đã phải rút lui với thiệt hại nặng.

Tổng Giáp lại thất bại lần thứ ba vào cuối tháng Năm, đầu tháng Sáu tại vùng Ph& Lý, Ninh Bình, trong trận sông Đáy phía Đông Nam Hà Nội. Theo Wikipedia, Việt Minh bị thiệt tại chín ngàn người, và mất ngàn bị bắt. Nhưng thiệt hại nặng nề nhất cho Tổng de Lattre, là người con trai duy nhất, Trung úy Bernard 23 tuổi, bị hy sinh tại Ninh Bình.

Sau trận này, cả Pháp lẫn phía Việt Minh đều thất bại. Phía Pháp, Tổng de Lattre đích thân sang Washington yêu cầu Mỹ giúp đỡ, nhưng không thành công. Ông qua đời năm 1952 vì ung thư.

Sau chiến dịch biên giới, Việt Minh muốn giới cả với Trung Quốc Trận Cộng hòa để giúp, nhưng ông đã được cả sang mặt trận Cao Ly. Dịch đều đoàn cả với mới là La Quý Ba; các cả với này không phải chỉ lo với quân số, mà đảm trách cả với chính trị, tài chính, văn hóa.

Trước thềm Tết Tân Mão 2011, d& luận ngày nay quá quen với lạm phát và tham nhũng ở Việt Nam. Nhưng chuyện này cũng đã được nói tại Tết Tân Mão trước. Ngày 22 tháng 1, 1951, Lưu Thi&u K& đã yêu cầu La Quý Ba cộng tác với Việt Minh với sự nguy hiểm của việc phát hành tiền b&a bãi. Và chỉ trong hai tháng T& và Năm, Lưu Thi&u K& hai lần gọi đến cho Hà Chí Minh than phiền tình trạng tham nhũng và tài chính, và sao lãng với việc đóng viên trợ. T&nhưng giúp đỡ với mới mặt cả phái bộ cả với Trung Quốc vào năm này, đã đi tới th&c hi&n C&i cách Ru&ng

đến hai năm sau.

Quý Mão 1963

Quý Mão, đây là một năm chuyển từ năm cũ sang năm mới, mà ở tuổi 60, 70, hầu như ai cũng còn nhớ ít nhiều.

Tối Quý Mão diễn ra vào ngày 25 tháng 1, 1963. Tại phòng khánh tiết Dinh Gia Long, các nhà ngoại giao tới chúc Tết Tổng Thống Ngô Đình Diệm nhân thông lệ hàng năm, đã chú ý tới một chi tiết bất thường: Một cảnh đạo do Hồ Chí Minh và Hà Nội nhân thành viên Ủy hội Kiểm soát Đình chiếu mang vào biếu ông Diệm. Một dấu hiệu để dự đoán có vào ngày đầu năm. Tuy nhiên, Bộ Công an và ba tuần trước đã gây xô xát dẫm đạp, nhưng một cảnh đạo mang Xuân và Hà Nội, phải chăng báo hiệu sự thù địch giữa hai bên? Bộ Nội vụ sắp đầu năm ngày chớm đầu?

Nhưng chuyển cảnh đạo chớ đi đâu, đã sắp tới biếu cuối 8 tháng 5, Phật Giáo xuống đường và người chỉ đạo trước đài phát thanh Huế. Rồi một tháng sau, ngày 11 tháng 6, Hòa Thượng Thích Quảng Đức tự thiêu trước cổng kính chào các nhà báo ngoại quốc đến thăm. Gần nửa thế kỷ trước, tuy tin tức và hình ảnh chưa phổ biến dễ dàng và mau lẹ như thời internet, nhưng công nhận thiêu trên báo chí cũng đã gây xúc động mạnh mẽ khắp nơi. Và tôi tuyên bố của bà Ngô Đình Nhu cũng bay theo, rất xa. Trước khi phóng viên truyền hình chiếu tới Hoa Kỳ ngày 1 tháng 8, bà nói: “Cái mà những người đức giáo là ‘lãnh tụ Phật giáo’ đã làm là gì? Họ chỉ có những trình bày hay những đức hạnh những trình. Tất cả cái họ đã làm là những một nhà sư, và cũng chỉ những đức làm với những trình tiến tới tức, vì họ đã phải dùng đến những phẩm chất”. Bà Nhu đã không cần dùng đến những phẩm chất để thêm vào là. Bà dùng những phẩm chất của mình, “product of Vietnam”.

Hai tuần sau, Tổng Thống Kennedy tuyên bố thay thế Đới Sĩ Nolting ở Sài Gòn bằng ông Cabot Lodge.

Khi ông Lodge đến Sài Gòn, nhiều chùa bôn công, hơn 1400 sư sãi và phật tử bỏ bỏ, vì có đầu tiên của và tân đới Sĩ không phải là trình bày nghi lễ, mà lo chuyển đới chánh.

Ngày 26 tháng 8, Trước khi vào Dinh Gia Long trình bày nghi lễ tới 10 giờ, ông Lodge đã gặp Lucien Conein để căn dặn công việc liên lạc với các tướng, và gặp Rufus Phillips, một người chỉ huy USAID, bạn thân của tướng Lê Văn Kim. Phillips kể: “Tôi đến Mike Dunn (phó tá của ông Lodge) gặp tại Đới Sĩ quán vào ngày 26 tháng 8, và thấy Conein đang đợi tôi. Dunn cho chúng tôi biết rằng Washington – ông ta ám chỉ Tổng Thống – đã ra lệnh cho Lodge khuyên khích các tướng làm một cuộc đới chánh chớp nhoáng (lightning coup). Khi tôi hỏi còn ông Diệm thì sao, ông bày nói các tướng đến để cho biết tùy họ có muốn giết ông Diệm hay không.”

Ngày 28 tháng 8, trưởng ng trưởng CIA ở Sài Gòn Richardson đánh điện về Washington cho biết: “Tình hình ở đây đã đến tới điểm không thể lùi được nữa. Sài Gòn là một trại lính. Nhà Ngô cần phải cho trận đánh cuối cùng....” Cùng ngày này, báo New York Times đăng một bài của Tad Szulc, nói: “Vài giờ ở phía Washington tin rằng giờ pháp duy nhất cho cuộc kháng chiến tại Việt Nam là lo sợ bị Nhu hay Nhu và Diệm nắm hai anh em không thể rời nhau, bởi một cuộc đảo chánh quân sự.”

Cùng ngày 28 tháng 8, Mục sư Martin Luther King Jr. tập hợp một cuộc biểu tình kháng chiến tại Washington, với trên 200 ngàn người tham dự, nghe bài diễn văn “I Have a Dream” đòi dân quyền tại Hoa Kỳ. Bài này đã giúp ông King đoạt danh hiệu “Man of the Year” của báo TIME năm 1963, giải Nobel Hòa Bình năm 1964.

Tuy đảo chánh chớp nhoáng đã không thành, cuối cùng, đảo chánh đã diễn ra ngày 1 tháng 11, Tổng Trưởng Ngô Đình Diệm và cả vợ và Ngô Đình Nhu đã bị giết vào sáng hôm sau, 2-11. Hai hôm sau, tại Washington, Tổng Trưởng Kennedy được vào máy ghi âm cá nhân riêng của mình:

Thứ Hai, 4 tháng 11, 1963. Cuộc đảo chánh đã diễn ra cuối tuần qua tại Sài Gòn.... Tôi cảm thấy chúng ta phải chịu trách nhiệm về việc này...

Tôi xúc động vì cái chết của Diệm và Nhu. Tôi đã gặp Diệm và Thứ trưởng Phan Douglas nhiều năm trước. Ông ấy là một người có cá tính phi thường và trong khi ông ấy trẻ nên khó khăn hơn vào những tháng cuối cùng, dù vậy trong khoảng thời gian trên mười năm ông ấy đã gìn giữ đất nước của ông ấy khi bị tàn rã duy trì nó đến lúc sụp đổ những điều kiện rất khó khăn. Cách mà ông ấy bị giết được biết kinh khủng....

Không đầy ba tuần sau, chính Tổng Trưởng Kennedy đã bị ám sát chết tại Dallas ngày 22 tháng 11.

Năm Quý Mão còn kéo dài đến ngày 15 tháng 2, 1964. Hai tuần trước Tết, Nguyễn Khánh và Trần Thiệu Khiêm làm cuộc đảo chánh bất thành ngày 30 tháng 1, 1964, gọi là “chính lý,” lo sợ bị Thủ Tướng Nguyễn Ngọc Thơ và mấy người hùng cách mạng. Thủ Tướng big Minh vẫn đứng toàn mạng, nhưng nắm mô tả theo lời thơ Bút Tre, có thể nói “Đang là cuộc chuyển sang bù nhìn.”

Tết Mão 1975

Mười hai năm trước, báo New York Times viết vào mùa Hè năm Quý Mão: “Tổng thống lại Đông Nam Á phải tốn tiền vào sự thành công của cuộc chiến đấu chống lại nó. Nhưng liệu chúng ta có thể thắng với Diệm?... Đã bắt đầu thấy rõ ràng, nếu nhìn về lâu về dài, chúng ta

không th ....” V i m c đích đ cu c chi n ch ng c ng có th thành công, ch đ Ngô Đình Di m đã b lo i b vào năm Mảo tr c, đ đ n năm Mảo này, C ng s n làm ch c Đông D ng.

Francis X. Winters trong cu n “Năm Mảo” (The Year of The Hare) đã trích l i l i Jonathan Schell vi t trên t p chí The New Yorker:

T i tâm đ i m s s p đ c a mi n Nam Vi t Nam đ ng nh là m t kho ng tr ng: đó là chính quy n Sài Gòn. M i có đ y, v i m t tri u m t tr m ngàn ng i vũ trang và m t Không L c kh ng l — đ ng hàng th ba trên th gi i – r i b ng ch c bi n m t... T nh này t i t nh khác, th t th không có giao tranh. Đ o quân xâm chi m t mi n B c, v n mau l nh th ng l , đã không b t k p t c đ s p đ c a mi n Nam.

Rufus Phillips, viên ch c cao c p c a USAID t i Vi t Nam t ng góp công cho bi n c 1-11-63, vi t l i trong Why Vietnam Matters:

Xe tăng B c Vi t t Hà N i vào húc đ c ng Dinh T ng th ng t i Sài Gòn vào tháng T , trong khi nh ng ng i M c n l i và t ng đ i ít ng i Vi t có th — chúng ta đã c u đ c ch ng 130.000 – tháo ch y thoát thân. C nh t ng quá x u h và th ng tâm khi n tôi không th coi trên TV đ c lâu. Đ c bi t t h i là ngu n tin nói r ng tr m CIA đã th t b i trong vi c tiêu h y tài li u. Đ u này khi n danh sách nh ng ng i đã ti p xúc v i CIA – không c n ph i là nhân viên — có th r i vào tay quân B c Vi t – nh là nh ng b n án t hình....

C m t ng ban đ u khi B c Vi t l y mi n Nam có v đ h n ch đ i căn c vào cu c tàn sát t p th h i T t M u Thân. Th n tr ng h n cho hình nh c a mình trên tr ng qu c t , c ng s n đã che đ y nh ng cu c hành quy t – ph n nhi u là gi i tình báo Nam VN, c nh sát đ c bi t, nhân viên tình báo t nh, thành viên các chính đ ng t nh, tình nghi làm gián đ i p cho M , và nhi u Vi t C ng b coi là ph n b i, không ph i ch nh ng ng i đ u hàng qua ch ng trình Chiêu H i, mà tích c c chi n đ u bên c nh Nam VN. Thêm vào đó, t t c viên ch c chính quy n và gi i kinh doanh t nhân trên h ng th ký và toàn th sĩ quan quân đ i Nam VN, cũng nh nhân viên các s M , vào kho ng t ba đ n b n tr m ngàn ng i, đã b t p trung và g i t i các tr i h c t p, m t th Soviet Gulag c a Vi t Nam. T i đó, nhi u ng i b giam hàng ch c năm, m t s lâu t i m i b y năm, và m t s ch t vì b m t quy n s ng hay b nh t t. Cũng có nh ng ng i b b t và b tù trong nhi u năm vì b “tình nghi” là ng i ng h tích c c M t Tr n Gi i Phóng đã không chính th c gia nh p phong trào. Nông nghi p b t p trung hóa, và trên m t tri u dân thành th b t ng đi các “vùng kinh t m i,” n i h ph i t ki m s ng. Không bi t có bao nhiêu ng i đã ch t đối. Đó là cu c tr đ u đ tr nh nh ng gì Vi t Minh đã làm khi h làm ch c mi n B c vào năm 1954 và 1955, ch thi u nh ng tòa án nhân dân ho c x t đ a ch t i làng xã. Binh sĩ và c u công ch c Nam VN b t ch i vi c làm, con cái h b t ch i vào tr ng trung h c và đ i h c. Ngay c nghĩa trang quân đ i Nam VN cũng b đào x i. Đó là cu c tr thù t p th .

Rồi tôi và đào thoát cả trên mặt trời u ng& i b& ng thuy& n qua Biển Đông tới Philippines, hay qua Vịnh Thái Lan đến tới Thái Lan, Mã Lai, và Indonesia. Nhưng ng& i đào thoát không phải chỉ có gia đình ng& ng& i thu& c ch& đ& cũ hay ng& ng& i & ng& h&, ng& ng& m& c& ng& ng& dân th& ng& và ng& i đánh cá. Mà mai thay, trong số thuy& n nhân còn có mặt số lãnh đạo của Mặt Trận Giải Phóng, g& m& Tr& ng Nh& T& ng, T& ng Tr& ng T& Pháp của MTGP....

Đó là ghi nhận của ng& i M& và ng& ng& nét l& n của năm tới Mão đến với tình hình Việt Nam. Đến với ng& i Việt, năm này cũng thu& c lo& i hi& m có trong lịch sử. Chỉ trong 10 ngày, từ 21 đến 30 tháng T&, ba ông T& ng th& ng mặt ch& c

Năm tới Mão 1975 đã diễn ra cuộc đời đời cho cả nước. Hà Nội đặt tên cho bên c& 30 tháng 4 là “Giải phóng.” Không phải chỉ có ng& i dân miền Nam đến c& “gi& i phóng” khi đến và, tài sản và n& p& ng cũ của mình. Dân chúng nước phía Bắc cũng đến c& gi& i phóng khi sự u t& i do h& u qu& b& ng bất và đời trả cả cho đời toàn tr& trong suốt 30 năm.

T& ng th& ng Ronald Reagan gọi Cộng sản Liên Xô là “Đế quốc Ma quỷ” (Evil Empire). Tr& c năm 1975, vì cả đến c& gi& i phóng khi sự u mê cả trí thức thiên tài, linh m& c Nguyễn Ngọc Lan đã bệnh vì c& ng sản b& ng chân lý: “Cộng sản cũng là ng& i.” V& n đời chính là đời này. Với ma quỷ, chỉ cần cúng vàng mã hay tiền giấy là xong. Nhưng tới Mão, nhiều ng& i mặt mặt, vì cộng sản cũng là ng& i, phải cúng nó đất thổ t, nhà thổ t, vàng thổ t, tiền thổ t mới xong. Vì cũng là ng& i, nó cần phải ng& i, & hi& p con cái ng& i ta. Không phải là ng& i như ma quỷ, hay súc vật, đâu có thế?

Đình Mão 1987

Đấy đến cả nước b& ng đến óc thiên tài và đôi bàn tay sáng trong 12 năm, cuối cùng, cộng sản đã phải mặt mặt vào năm Đình Mão 1987. Đến Hội Đảng Cộng Sản lần thứ VI diễn ra vào tháng 12, 1986, Nguyễn Văn Linh đã đến c& cho làm T& ng Bí Thư. Tuy vì c& này xảy ra vào cuối năm Bính Dần, nhưng sang năm Đình Mão ông Linh mới có thêm nhiều quy& n; ngoài việc đến c& b& u làm Đại Bi& u Quốc Hội khóa VIII, còn đến c& n& m cho c& v& quan trọng hơn nhiều là Bí thư Đảng ủy Quân sự Trung & ng.

Chính sách Đời Mới với kinh tế thị trường và “c& i trời” với văn nghệ đã đến c& áp dụng, giúp cả nước thoát chết, và mới ng& i bắt đầu đời mới đôi chút. Nhưng tr& c số sụp đổ của cộng sản Liên Xô và Đông Âu, rồi tiếp, Nguyễn Văn Linh đã chỉ tận tới đến c& mặt nhiều mặt.

---

7 / 11

Cũng còn chuyện đáng ghi nhớ vào năm 1987 đã xảy ra tại Tunisia. Tổng thống Bourguiba, một “cha già dân tộc” đã có công đưa Tunisia từ tình trạng Trung cộng bất kỳ 20, đã chọn Tổng thống Zine el-Abidine Ben Ali làm thay thế vào năm 1987. Tân tổng thống “báo hiệu” bằng cách cho một nhóm y sĩ tuyên bố rằng Bourguiba 84 tuổi, không còn đủ minh mẫn để tiếp tục cầm quyền, và bắt cạnh giữ tại nhà. Tổng thống Ben Ali cầm quyền liên tục bằng cách nhốt sát thủ để đó đến đầu năm nay. Ngày 17 tháng 12 vừa qua, Mohamad Bouazizi, một anh bán rong trái cây 26 tuổi, giết người có vẻ là một nhân viên công an khi hàng của anh bị tịch thu, và anh bị mất cái tát. Bị mình và xâu hổ, anh đã tự thiêu để phản đối. Châm ngòi cho một biến cố gây chấn động cả một vùng, được mệnh danh là cuộc “Cách mạng Hoa Nhài”. Ba tuần lễ trước Tổng Tân Mảo, nhà đầu tư tài Ben Ali đã phải bỏ nước ra đi. Còn một ông tổng thống phải bỏ một lãnh tụ như Bourguiba, nhưng chỉ còn một anh bán hàng rong để lật đổ nhà đầu tư tài Ben Ali.

K Mảo 1999

Thị xã Hoa Kỳ một đầu năm 1999 bằng vụ án truất quyền Tổng thống Bill Clinton (impeachment trial), vì bị truy tố có liên hệ thắm kín với cô thợ ký tiếp xã Lewinsky. Thủ tục truất quyền tổng thống được quy định trong hiến pháp, do Hội viên đóng vai công tố, bị u quyền theo đa số thượng nghị, và Thượng nghị viện đóng vai thẩm phán, quyết định với đa số hai phần ba, được quyền chỉ tòa án chỉ tịch Tổng cao Pháp viện. Vì là vụ xử truất quyền tổng thống lớn nhất trong lịch sử Hoa Kỳ, khiến dòng luận quần chúng và quốc tế rất chú ý. Ngày 12 tháng 2, 1999, Thượng nghị viện bỏ phiếu tha Clinton.

Một vụ tổng thống khác cũng bị xử truất quyền trong năm này, là ông Boris Yeltsin của nước Nga. Năm năm tại Mảo Sài Gòn có ba tổng thống trong mười ngày thì năm Kỳ Mảo nước Nga có ba thay thế trong ba tháng. Nga, một nước là hai đời cộng đồng năm về mặt mặt nhà chính trị. Nay, tổng thống chỉ hai nước đầu là tay chèo chèo. Trong bốn món đồ tổng (tổng tổng: tổng, xã, yên, đ), hai ông M Nga lãnh hai thay đầu. Ông M về tổng món xã, ông Nga mất món tổng. Chỉ hai ông cùng phải về qua thủ tục truất quyền, và chỉ hai cùng may mắn thoát hiểm. Tuy xâu hổ, nhưng là dịp tốt để hai ông xã mình. Ông M đem... chó đi thi; Ông Nga về... cách chèo thuyền. Ông Yevgeny Primakov, mới làm thay thế tổng được 8 tháng, bị Yeltsin cách chức vào tháng Năm, thay bằng Sergei V. Stepashin. Ba tháng sau, thấy mình chưa hết say, lại cách chức thay thế ông. Lần này, về được ông chủ sĩ quan một vụ KGB Vladimir Putin. Với ông này, khi tịch nh rêu mủi về, mưu cách chức cũng khó, ông Yeltsin bèn chọn giải pháp... cách chức mình, là tịch chức. Thế là ông trao hết quyền hành cho ông Putin vào nửa đêm ngày 31 tháng 12, 1999, một được ông này thành tổng thống. Nước Nga thoát được bàn tay sát của Cộng sản, trở lại với bàn tay thép của KGB. Hai mươi hai năm kể tổng thống, ông Putin tiếp tục cai trị cộng đồng về thay thế, đời ngày trở lại làm tổng thống.

Nhưng năm Mảo cũng có chuyện đẹp, đó là việc ông Nelson Mandela cầm đầu nhiệm kỳ tổng thống đầu tiên vào mùa Hè, và quyết định không tái đắc cử. Wikipedia viết: “Theo một bài trên tạp chí Newsweek, ‘Mandela chính đáng gì một đưa về không thể bàn cãi trong trí tưởng tượng của người dân Nam Phi. Ông là người giải phóng dân tộc, một vị cứu tinh, là của Washington và

Lincoln gọi là "cả nhà". Tháng 11 năm 2009 Địch H&# Liên Hiệp Quốc đã tuyên bố ngày sinh của Mandela, 18 tháng 7, là "Ngày Mandela" ghi nhận sự cống hiến của ông cho tự do thế giới".

Sau khi lãnh đạo thành công cuộc cách mạng chống Đế quốc Anh, George Washington có thể xứng hoàng đế, lập một triều đại cho con cháu nối ngôi, nhưng ông đã nhận thức làm thế nào thì đã hai nhiệm kỳ, rồi thôi. Mandela chỉ làm một nhiệm kỳ 5 năm. Hồ Chí Minh chống nhưng không rút lui khi còn sống, chết rồi vẫn còn tiếp tục. Ngô Đình Diệm nếu biết rút lui đúng lúc, chắc đã tránh khỏi chết thảm. Nguyễn Văn Thiệu, mấy tháng trước khi hết nhiệm kỳ cuối cùng theo hiến định, trong khi vẫn mang đ&# c nh&# ch&# mảnh treo chuông, vẫn lo sợ a hi&# n pháp đ&# có thể tái lập ng&# nhi&# m kỳ ba. Còn ông Hosni Mubarak của Ai Cập, phía các Bắc Phi châu, khi ông lên cầm quyền, ông Nelson Mandela còn trong tù với bản án chung thân ở phía các Nam Phi châu. Ông Mandela ra tù, được g&# i Nobel Hòa Bình, làm thế nào thì ng&# v&# h&# u từ năm K&# Mão, đến năm Tân Mão, ông Mubarak vẫn còn cho quân đi và c&# nh&# sát nã đến vào dân xuống đ&# ng&# đ&# b&# o v&# đ&# a v&# c&# a mình. Cùng là dân Phi châu, sao ông miền Bắc không biết theo gương ông miền Nam.

Có vài chuyện buồn tại nước Mỹ vào năm K&# Mão:

Chuyện thứ nhất là vụ hai học sinh 17 và 18 tuổi, mang súng vào trường Trung học Columbine ở Littleton, Co, bắn chết 12 học sinh, một thầy giáo, trước khi tự sát (20 tháng 4). Nước Mỹ có nhiều cái hay, cũng có lắm cái khá kỳ cục. Mọi người có chuyện buồn gì thì tâm nh&# v&# y, lại có đồ lu&# n đòi kiếm soát chết ch&# vì c&# t&# nhân mua bán và sử dụng súng. Nhưng liệu nào cũng bắn chết người rồi quy&# n có súng đã được công nhận trong hiến pháp. Hiến Pháp Mỹ đã làm ra từ trên hai trăm năm trước, vào thời các phương tiện giao thông và thông tin còn thô sơ, luật pháp lỏng lẻo, người dân chưa được biết cách hiểu hi&# u, mà người phải lo báo về mình và gia đình, mà cũng đ&# ng&# phải báo về nhau, nên cần phải có súng. Ngày nay, cảnh sát nhiều nước không được quy&# n mang súng, trong khi người dân Mỹ vẫn có quy&# n mua súng, c&# súng liên thanh! Điếu gì trong hiến pháp đã rồi thì, sao không sợ a đi? Ông Obama tranh cử và được cử với khẩu hi&# u "Thay đổi" (Change), mà vẫn chưa thay đổi, ngay cả sau vụ bắn chết nhiều người, giết chết một ông chánh án, một em bé 9 tuổi và khiến một bà Dân Biểu ở bang Tucson, vào trước Tết Tân Mão.

Chuyện buồn khác là con trai Tổng Thống Kennedy, John Jr., tham gia đ&# c g&# i thân một là John John, đã tử nạn cùng với vợ và con, khi chiếc máy bay tay mình lái đâm xuống xu&# ng biển gần Martha's Vineyard (Mass.) vào 16 tháng 7, trên đường về nhà ăn cưới cô em họ.

Hôm 4 tháng 11, 1963, Tổng Thống Kennedy đang nói vào máy ghi âm cầm tay của mình về cuộc đời chính trị Sài Gòn hai ngày trước đó, John John ch&# y vào, bị phải ngã ng&# i, nói vài câu với con và chuyện thì sao lá rụng. Ba tuần sau, hình như John John ba tuần, đ&# ng&# bên mộ, chào quan tài bỏ theo lối nhà binh, được loan đi khắp thế giới. Lá mùa Thu năm Quý Mão đã được thả Air Force One xuống nghĩa trang Arlington trong đám táng John B&# , bị n mùa Hè năm K&# Mão đã hòa tan n&# m tro c&# th&# John Con.

Tân Mão 2011

Chuyện gì sẽ xảy ra trong năm Tân Mão 2011? Trước khi thời gian trôi đi chính xác, Tân Mão

2011 đã hé m b ng hình nh sau đây, đ c trích đ n t bài “H n hò v i Cách M ng” (Date With a Revolution), c a n nhà văn Ai-c p Mansoura ez-Eldin, vi t t Cairo, đ ng trên báo New York Times ngày 30 tháng 1, 2011:

Hôm th Sáu (28-01), “ngày cu ng n,” tôi trên đ ng ph v i nh ng ng i bi u tình. B n bè cùng tôi tham đ m t cu c bi u tình ôn hòa, b t đ u t i Amr Ibn al-As Mosque khu Cairo C , g n nhà th Thánh George. Chúng tôi b t đ u hát “Nhân dân mu n ch đ x p đ !” và chúng tôi đ c chào đón b ng m t lo t h i cay do c nh sát b n. Chúng tôi b t đ u hô to “Hòa bình, Hòa bình,” c g ng cho c nh sát th y chúng tôi không thù h n, chúng tôi không đòi h i gì ngoài t do. Đi u này ch làm h tàn b o thêm. Đánh nhau b t đ u t a r ng sang bên các đ ng ph c , ph n nhi u khu Coptic...

Rõ ràng, mùi h ng c a “Cách m ng Hoa nhài” t Tunisia đã mau chóng lan t a t i Ai C p. Sau khi thành công trong vi c xua đu i kh i Tunis nhà đ c tài Zine el-Abidine Ben Ali, i kêu g i đã xu t hi n trên Facebook, b t đ u t ngày 25 tháng 01, m t cu c cách m ng Ai C p. Công chúng đây đã ch c i nh ng ng i tr tu i dùng Facebook và Twitter kêu g i bi u tình r ng: Có bao gi òi ch m c a m t cu c cách m ng đ c bùng n trong m t ngày đ c h n tr c? B cách m ng cũng x y ra gi ng nh chuy n h n hò lãg m n c a trai gái? ....

Ch trong ch p m t, th h Twitter và Facebook đã thành công trong vi c t p h p đ c c hàng trăm ngàn ng i cho chính nghĩa c a mình. Ph n l n h là nh ng ng i tr không h ho t đ ng chính tr , và không thu c nh ng h phái chính tr đ i l p truy n th ng. Huynh Đ H i Giáo (Muslim Brotherhood) không đ ng sau cu c cách m ng đ i chúng này, nh lu n đi u c a ch đ . Nh ng ng i kh i s và t ch c ch vì gi n đ c nh sát tàn ác cùng v i s đàn áp và tra t n gây ra b i ch đ Hosni Mubarak.

Và t đ u, chính quy n đã quy t đ nh th ng l ng v i dân chúng b ng c c k b o tàn và đ c ác, v i hy v ng kinh nghi m Tunsia không tái di n. Đã nhi u ngày nay, h i cay là đ ng khí cho ng i dân Ai C p th h t. Quá nhi u h i cay đ n n i có báo cáo nói r ng nhi u tr em và ng i già b ng t th vì khói ngay trong nhà mình. L c l ng an ninh Cairo kh i đ u b n đ n cao su vào ng i bi u tình, tr c khi ti n t i dùng đ n th t, ch m đ t cu c s ng c a hàng ch c ng i....

Nhi u ng i bán hàng cung c p nh ng chai n c cho ng i bi u tình, và th ng dân th nh tho ng phân ph i đ ăn. Ph n và tr em t các c a s và lan can, cùng hát v i nh ng ng i ch ng đ i. Tôi không bao gi quên hình nh m t ph n quý phái, lái xe qua ngõ h p trong

chiếc xe sang trọng, hồ hào ngói biếu tình giao thiệp tình thân, cho họ biết sắp có thêm hàng chục ngàn ngói đến với họ thì khác trong thành phố...

Xáo trộn tăng lên tình giao thiệp vào chiếu u th Sáu. Nhiếu u tr m c nh sát và văn phòng đến c m quy n (National Democratic Party- Đảng Quốc gia Dân chủ) bị cháy khắp nơi. Tôi đã khóc trước ngu n tin 3.000 ngói i tình nguy n l p thành hàng rào ngói i chung quanh b o tàng vì n qu c gia để b o v kh i b c p phá. Nh ng ngói i làm nh v y ch c ch n thu c lo i có giáo d c và văn hóa cao, không th là nh ng k phá ho i và tr m c p, nh l i cáo bu c c a nh ng k đã phá ho i và tr m c p Ai C p trong nhi u th h ...

Khuya tôi th B y, khi tr c ch ph Corniche bên sông Nile, tôi đã đi qua m t con đ ng trong khu Garden City là xóm th ng l u, n i tôi g p m t ph n đang khóc. Tôi h i bà sao l i khóc, bà nói r ng con trai bà, công nhân t i m t hotel sang trọng, đã bị c nh sát b n vào c h ng, cho dù anh không i trong nhóm nh ng ngói i biếu u tình. Anh hi n n m t i t trên gi ng nhà th ng, và bà đang trên đ ng đến hotel xin phép cho anh đ c ngh phép vì lý do y khoa. Tôi ôm bà và c d dành bà, và qua nh ng hàng l , bà nói, “Chúng ta không th im l ng v nh ng gì đã x y ra. Im l ng là t i ác. Máu c a nh ng ngói i đã ngã xu ng không th b phí ph m.”

Tôi đến ý. Im l ng là t i ác. Ngay c khi ch đ ti p t c t n công chúng ta b ng đến và h i cay, ti p t c ngăn ch n s đ ng internet và c t đi n tho i di đ ng, chúng ta s tìm cách đ ti ng nói c a chúng ta đến với th gi i, đ đòi h i t do và công lý.

*Ngói i viết hãy còn nh , Vi t Nam v n là n c đ y đ y hoa nhài. Choáng ng p tr c nh ng khu u hi u r p tr i “M ng Đảng, M ng Xuân”, li u ngói i Vi t có nhìn th y, hay ng i th y hoa nhài trong năm Tân Mảo?